

Bomo imeli v Trstu upravne volitve?

Lista za Trst je v nedeljo, 13. t.m., imela zborovanje, na katerem bi morala zavzeti dokončno stališče do krize, ki je nastala v tržaškem občinskem in pokrajinskem svetu. V obeh zborih so pred kratkim odstopili župan in odborniki. Na svojem mestu je ostal le predsednik pokrajine, ki pa ne pripada več Listi. Na zborovanju je z veliko večino glasov bila odobrena resolucija, ki vsebuje tri temeljne točke: Lista je proti gradnji termocentrale v Miljah, zahteva preštevanje Slovencev in župana v Trstu. Če bodo stranke, katerih predstavniki so imeli pogajanja z Listo, sprejele omenjene točke, je Lista pripravljena stopiti v koalicio z njimi. Pogovore so vodili predstavniki Krščanske demokracije, socialistične, socialdemokratske, republikanske in liberalne stranke ter Slovenske skupnosti. Vse kaže, da se Krščanska demokracija ne mara odpovedati mestu župana v Trstu, zaradi česar grozi resna nevarnost, da bosta tako občinski kot pokrajinski svet predčasno razpuščena in da bodo čez nekaj mesecev upravne volitve.

Če se bodo dogodki tako odvijali, bomo imeli na Tržaškem prvo resnejšo priložnost spoznati, kakšno je stanje v političnem gibanju, ki je nastalo sredi sedemdesetih let, predvsem kot protest zoper osimsko pogodbo, v bistvu kot protest proti rimski vladi, ki je bila sporazumno z Jugoslavijo dokončno uredila vprašanje vzhodne meje. Vprašanje industrijske proste cone na tržaškem Krasu je za mnoge pobudnike Liste za Trst bilo drugotnega pomena, kar imamo priložnost ugotavljati tudi v teh dneh, ko se vodi polemika med listarji in razkolniki iz vrste tako imenovane Občinske ali mestne liste. Brenkajoč zdaj na patriotske zdaj na »trieštinske« strune se je pobudnikom tega protestniškega gibanja posrečilo zbrati okrog sebe mnogo volivcev tako z desne kot z leve, tako da je Lista še danes v tržaškem občinskem svetu najmočnejša skupina; je torej še vedno stranka relativne večine.

Že čez nekaj mesecev bomo lahko spoznali, kako je s tem gibanjem, ki pa je za nas Slovence imelo zle posledice, ker je med glavnimi krivci, če je zadeva z našo globalno zakonsko zaščito ostala na mrtvi točki.

S tem seveda ni rečeno, da druge italijanske politične sile nimajo odgovornosti za takšno stanje. Preveč je bilo obotavlja-

dalje na 4. strani ■

Kriza vlade še daleč pred rešitvijo

Medtem ko pišemo, poverjeni ministerski predsednik Giulio Andreotti še ni zaključil prvega kroga uradnih posvetov za rešitev vladne krize. Zanimivo je, da Andreotti vztraja pri pogovorih z odposlankstvi političnih strank in s predstavniki sindikalnih in gospodarskih organizacij, čeprav mu je delegacija socialistične stranke, s katero se je srečal že v ponedeljek, 14. t.m., zelo jasno povedala, da se z njim ne mara pogovarjati niti o programu, češ da je treba prej urediti nekatera politična vprašanja. Komunisti, ki jih je Andreotti sprejel kot prve, trdijo, da se ne marajo pogovarjati o programu, ker se Andreotti giblje v okviru petstrankarske koalicije, se pravi, da se zavzema za obnovitev dosedanjega vladnega zavezištva. Komunisti predlagajo sestavo nove vlade, ki naj temelji na jasnem programu, katerega bi nova vlada mogla uresničiti do konca sedanje zakonodajne dobe.

Vse kaže, da se Andreottiju nikamor ne mudi. Najbrž meni, da bo čas, ki je najboljši zdravnik, zacelil rane, ki so nastale v odnosih med socialistično stranko in Krščansko demokracijo. Ob koncu prvega dne pogovorov s predstavniki političnih strank, je Andreotti na vprašanje časnikarjev kratkotalo odgovoril, da je stališče socialistične stranke politična zadeva, ki takorekoč nima zveze s krizo vlade. Socialisti pa še

dalje očitajo glavnemu tajniku Krščanske demokracije De Miti, da je odgovoren za hudo napetost med obema strankama, ker je zrušil ravnovesje v petstrankarski koaliciji in skuša s pomočjo prostih strelcev izsiliti mesto ministerskega predsednika za svojo stranko.

Glede na takšno stanje je prav malo verjetno, da se bo Andreottiju posrečilo izpolniti nalogo, ki mu jo je poveril predsednik republike. Brez socialistov dejansko ni mogoče sestaviti vlade; na komuniste za sedaj Andreotti ne more računati, saj je težko verjeti, da bi pristali na kako obliko vlade narodne enotnosti, kot so jo podpisali proti koncu 70. let, ko je bil prav Andreotti ministerski predsednik. V italijanskem političnem življenju smo že marsikaj videli, zato ne moremo vnaprej izključiti take možnosti, ki pa je v tem trenutku povsem neutemeljena, tudi glede na odločno nasprotovanje socialistične stranke.

Kaj misli Krščanska demokracija, bomo verjetno zvedeli čez nekaj dni. Njen glavni tajnik je na zadnjem strankinem kongresu večkrat naglasil, da je treba v političnem življenju ponovno uveljaviti načelo, po katerem ima najmočnejša stranka pravico do vodilnih mest v državi, ker na ta način prevzame nase tudi največjo odgovornost, volivci pa jo lahko na volit-

dalje na 2. strani ■

»Danes gre za enotnost v razlikah«

Ciril Zlobec je slovenski javnosti v zajedstvu znan predvsem kot pesnik in prevajalec iz italijanščine, v zadnjem času pa je začel izraziteje nastopati kot politik, saj je bil izvoljen za podpredsednika Republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije. Svoj čas je bil več let član centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije, kar pomeni, da mu politika ni nekaj povsem novega. Kot podpredsednik slovenske množične organizacije je Ciril Zlobec prvič nastopil v nedeljo, 13. t.m., v Selah na zahodnem Krasu, kjer so imeli krajevni praznik in ob tej priložnosti odkril spomenik, ki opozarja na bitko med partizani in kolono četnikov, ki so se konec aprila leta 1945 umikali v Italijo.

Ciril Zlobec je bil slavnostni govornik in je v svojih izvajanjih obravnaval dva aktualna argumenta: sedanje stanje odnosov med posameznimi narodi in narodnostmi v Jugoslaviji ter vprašanje zastuplja-

nja borov na Krasu oziroma onesnaževanja ozračja in narave na splošno.

Načelo o bratstvu in enotnosti jugoslovanskih narodov, ki se je uveljavilo med narodnoosvobodilno vojno in revolucijo — je dejal govornik — je treba zdaj drugače tolmačiti in razumeti. Danes v Jugoslaviji gre za »spoštovanje in upoštevanje razlik, nacionalnih, zgodovinskih, kulturnih, jezikovnih in vsakršnih, torej za enotnost v razlikah«. »Nastale so razmere in vznikle ideje — je nadaljeval Ciril Zlobec — ko se Slovenci znotraj lastne države bojujejo za svojo narodno samobitnost, za pravice in svobodo svojega jezika, za slovenskega duha na tem prostoru«. Doživljamo krizo, o kakršni se nam v preteklosti ni niti sanjalo, zato so nam potrebni dobri živci in razumno presojanje in odločanje.

O usihanju borov na Krasu in drugod in sploh o zastupljanju narave je Ciril

nadaljevanje na 2. strani ■

RADIO TRST A

■ **NEDELJA**, 20. julija, ob: 8.00 Radijski dnevnik; 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu; 10.30 Mladinski oder: »Postelja gospoda Fibriha« (Oskar Hudaes - Joško Lukeš), prvi del; 11.45 Vera in naš čas; 12.00 »Ko se obesi dan«, pesmi za poletni čas; 13.00 Radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila; 14.10 Klepet ob kavi; 15.00 Slovenski zbori: mešani zbor »Danica« iz Št. Vida v Podjuni; 17.00 Klasični album; 19.00 Radijski dnevnik.

■ **PONEDELJEK**, 21. julija, ob: 7.00 Radijski dnevnik; 7.20 Koledarček - Narodnozabavna glasba; 8.00 Poročila in deželna kronika; 9.00 Slovenska žena v življenju in boju: »Zofka Kvedrova«; 10.00 Poročila in pregled tiska; 10.10 Simfonični orkester RTV Ljubljana, vodi Anton Nanut, violončelist Ciril Škerjanec; 12.00 Sestanek ob 12h: Onkraj naših ožjih meja; 13.00 Radijski dnevnik; 13.20 Mešani zbor Vrtobja; 14.00 Poročila in deželna kronika; 16.00 Beležka; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 18.00 »Ko se obesi dan«, pesem za poletni čas; 19.00 Radijski dnevnik.

■ **TOREK**, 22. julija, ob: 7.00 Radijski dnevnik; 7.20 Koledarček - Narodnozabavna glasba; 8.00 Poročila in deželna kronika; 9.00 Slučajnosti med literaturo in fantastiko; 10.00 Poročila in pregled tiska; 10.10 Violinistka Monika Skalar, pianist Ací Bertonec; 12.00 Sestanek ob 12h: Dramska vetrovnica: Marko Sosič: »Boginja iz sesljskega zaliva«; 13.00 Radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Otroški kotiček; 16.00 Beležka; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 18.00 Slovenka; 19.00 Radijski dnevnik.

■ **SREDA**, 23. julija, ob: 7.00 Radijski dnevnik; 7.20 Koledarček - Narodnozabavna glasba; 8.00 Poročila in deželna kronika; 9.00 Roman v nadaljevanjih: Božin Pavlovski: »West Aust«, radijska dramatičaja v 9 delih (Aleksij Pregarc); 10.00 Poročila in pregled tiska; 10.10 Trio Jess z Dunaja; 12.00 S potovanja po Afriki; 13.00 Radijski dnevnik; 13.20 Mladinski zbor Glasbene matice iz Trsta; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Glasbeni portret Urbana Kodra; 16.00 Beležka; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 18.00 Literarne podobe: Razmišljanja ob slovenskih ljudskih pravljicah; 19.00 Radijski dnevnik.

■ **ČETRTEK**, 24. julija, ob: 7.00 Radijski dnevnik; 7.20 Koledarček - Narodnozabavna glasba; 8.00 Poročila in deželna kronika; 10.00 Poročila in pregled tiska; 10.10 Flavtist Miloš Pahor, violist Andrea Albertani, čembalistka Dina Slama, Irena Pahor (viola da gamba); 11.00 Koroški akademski oktet; 12.00 Poletne razglednice; 13.00 Radijski dnevnik; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Otroški kotiček; 16.00 Beležka; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 18.00 Londonski memorandum v luči britanskih diplomatskih arhivov; 19.00 Radijski dnevnik.

■ **PETEK**, 25. julija, ob: 7.00 Radijski dnevnik; 7.20 Koledarček - Narodnozabavna glasba; 8.00 Poročila in deželna kronika; 10.00 Poročila in pregled tiska; 12.00 Izlet v likovno umetnost; 13.00 Radijski dnevnik; 13.20 Romunski mešani zbor »Camerata Felix« iz Oradee; 14.00 Poročila in deželna kronika; 15.00 Iz filmskega sveta; 16.00 Beležka; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 18.00 Kulturni dogodki; 19.00 Radijski dnevnik.

■ **SOBOTA**, 26. julija, ob: 7.00 Radijski dnevnik; 7.20 Koledarček - Narodnozabavna glasba; 8.00 Poročila in deželna kronika; 9.00 Slučajnosti med literaturo in fantastiko; 10.00 Poročila in pregled tiska; 10.10 Simfonični orkester RTV Ljubljana, vodi Anton Nanut; 13.00 Radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 16.00 Beležka: Filipike in jeremijade Ivana Cankarja; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 18.00 Dramska vetrovnica: Marko Sosič: »Boginja iz sesljskega zaliva«; 19.00 Radijski dnevnik.

Izdajatelj: Zadruga z o. z. »NOVI LIST« — Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157. Odgovorni urednik: dr. Drago Legiša — Tiska tiskarna Graphart, Trst, ulica Rossetti 14, tel. 772151

Kriza vlade še daleč pred rešitvijo

■ nadaljevanje s 1. strani

vah ali nagradijo ali kaznujejo. Težko je zanikati veljavnost tega načela, kot skušajo v tem trenutku delati Craxi in njegovi prijatelji, ki očitajo najmočnejši stranki v dosedanji koaliciji težnjo in željo po nadvladi. Po drugi strani pa je tudi res, da je treba Craxijevi vladi priznati marsikateri uspeh, zlasti na gospodarskem področju in v zunanji politiki.

Kot pripadniki slovenske narodne manjšine v Italiji pa lahko upravičeno trdimo, da nas je tudi vlada Bettina Craxija razočarala, saj ni izpolnila obljub glede zakona o globalni zaščiti, tako da se naša zadeva ni premaknila z mrtve točke. Za časa Craxijeve vlade pa so se po splošni sodbi ponovno oživele in okrepile centralistične težnje, tako da je nastala klima, ki ni

PREGANJANA MANJŠINA

Nadaljuje se protest turške manjšine na Bolgarskem. V petek, 11. t.m., se je začela pred bolgarskim veleposlaništvom v Ankaru gladovna stavka mladega zakonskega para turške narodnosti, ki se je leta 1983 zatekel v matično domovino zaradi preganjanja. Bolgarske oblasti namreč silijo turško manjšino, da bolgarizira svoja imena in priimke. Iz protesta proti takemu ravnanju je v soboto, 12. t.m., začelo s podobno gladovno stavko v Istanbulu še 16 Turkov iz Bolgarije. Bolgarske oblasti zavračajo vse obtožbe in trdijo, da sploh ni nobenega problema v zvezi s turško manjšino.

EVROPSKI PARLAMENT ODOBRIL SANKCIJE

Evropski parlament je z večino glasov odobril resolucijo, ki poziva države članice Evropske skupnosti, naj takoj sprejmejo sankcije proti Južni Afriki. Za resolucijo je glasovalo 228 poslancev, 114 pa jih je bilo proti. Ameriški veleposlanik pri Organizaciji Združenih narodov Vernon Walters je v Bruslju izjavil, da Washington ne bo sprejel evropskih sankcij proti režimu v Pretoriji.

Kako je z veroukom na Goriškem

Čeprav za zdaj še niso znani rezultati po posameznih šolah, iz uradnih vesti izhaja, da je tudi na Goriškem velika večina staršev in dijakov bila za to, da tudi v naslednjem šolskem letu obiskuje pouk verouka.

Odstotki se precej približujejo vsedržavnemu povprečju, isto velja tudi za slovenske šole, četudi nimamo še natančnih podatkov po posameznih šolah.

V otroških vrtvih se je na 2.062 vpisanih otrok odločilo za verouk 78,47 odstotka, za alternativne dejavnosti 4,36 odstotka, 17,17 odstotka staršev pa ni oddalo izpolnjenega obrazca o obiskovanju verouka. Dejstvo tolmačijo s tem, da doslej v vrtcih ni bilo verouka in da je zato vladala negotovost.

Na osnovnih šolah se je na 5.576 vpisa-

naklonjena avtonomijam oziroma upoštevanju posebnih značilnosti posameznih dežel in pokrajin v državi. To je tudi z naše stališča ena glavnih senčnih strani vlade ministrskega predsednika Craxija.

—o—

»DANES GRE ZA ENOTNOST V RAZLIKAH«

■ nadaljevanje s 1. strani

Zlobec dejal, da gre morda za največjo katastrofo, kar jih je svet kdaj doživel. »Tudi na Krasu se je prvi trenutek ob pogledu na umirajoče gozdove — je naglasil govornik — zdelo preprosto: s prstom ste lahko pokazali na smer, od koder se k nam valijo oblaki strupenega prahu. Toda prav v to smer tečejo tudi nekatere naše reke: Soča, Vipava, Timava. Vsi vemo, da tudi te naše reke že zdavnaj niso več gregorčičevsko čiste, prozorne, radost za oko in za zdravo življenje, za svet, skozi katerega tečejo. In tudi strupeni oblaki iz elektrarn z onkraj meje ne prihajajo iz sovražne dežele, tudi naši sosedje v Italiji so nemočni v boju z njimi, kot smo mi brez moči, ko že leta obljublamo, a ne moremo vrniti zdravja svojim rekam«.

Tako torej Ciril Zlobec, podpredsednik Republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije na prazniku v Selah na Krasu.

ZANIMANJE ZA RAZSTAVO O MAKSIMILIJANU

Razstava o mehiškem cesarju, Habsburžanu Maksimilijanu v konjušnicah Miramarskega grada vzbuja precejšnjo pozornost ne le na Tržaškem, temveč tudi po Italiji, o čemer pričajo številni časopisi in revije.

Za prevzem razstave po njenem zaprtju v Trstu se zanima odborništvo za kulturo milanske občine. O tem je tekla beseda med obiskom predsednika tržaške pokrajine v Milanu. Tamkajšnja občina namreč načrtuje niz pobud za osvetlitev vpliva avstrijskega upravljanja Lombardije in Veneta na severno Italijo.

nih otrok odločilo za obisk verouka 93,9 odstotka, za alternativne dejavnosti 2,2 odstotka, starši pa se niso opredelili v 3,9 odstotka primerov. Na nižjih srednjih šolah se je za verouk opredelilo 89,5 odstotka, za drugi predmet 3,5 odstotka, odgovora pa ni dalo 7 odstotkov vpisanih. Tudi na višjih srednjih šolah se je zelo visok odstotek odločil za verouk. Za verouk se je izreklo kar 93,3 odstotka, za alternativne predmete 5,4 odstotka, opredelilo pa se ni 1,3 odstotka vpisanih dijakov, oziroma njihovih staršev.

Tudi na Goriškem podatki kažejo na dejstvo, da starši oziroma dijaki smatrajo verouk za pomemben predmet pri oblikovanju posameznikove vzgoje, za predmet, ki je mogoče potreben novih pedagoških prijemov, a vendar vreden obiska.

Program Drage '86

XXI. ŠTUDIJSKI DNEVI

Trst - 5., 6. in 7. septembra '86

Park Finžgarjevega doma, Opčine, Narodna ul. 89

Petek, 5. septembra 1986

ob 17.00 Predstavitev predavateljev na letošnji Dragi

ob 17.30 Predavanje: SLOVENSKA CERKEV MED BOGOM IN CESARJEM

Kako je Cerkev na Slovenskem v zadnjih sto letih prilagojevala svoje nadčasno poslanstvo družbeno-političnim razmeram.

Po diskusiji zakuska in družabnost.

Sobota, 6. septembra 1986

ob 16.00 Slovesna otvoritev

nato Predavanje: MATIČNE DILEME MED NARODNOSTJO IN DRŽAVLJANSTVOM

Intelektualec z mednarodnim obzorjem pretresa razne mogočnosti današnjega jugoslovanstva, od utopije do politične prakse.

Po predavanju diskusija.

Nedelja, 7. septembra 1986

ob 10.30 Predavanje: BLAGODEJNA ODVEČNOST KRŠČANSTVA

Ali ni vera odveč? In Bog, ali ni tudi On odveč? Kakšen je torej pomen krščanstva, če lahko svet ostaja brez njega?

Po predavanju diskusija in kosilo.

ob 16.00 Predavanje: PO PLOVBI ČEZ RDEČE VODE

Pristanek na kakšnem bregu, po plovi med Scilo Vesti in Karibdo Lenina, saj je Marx napisal tudi: Cilj, ki zahteva podla sredstva, ni dober cilj ...

Po predavanju diskusija, sklep, družabnost.

Letošnji predavatelji so etično prizadet marksist, sodobnosti odprt teolog, tvegano angažiran intelektualce, kulturno ugleden Neslovenec.

Nedeljska služba božja bo ob 9. uri na prostem v parku.

—o—

KREISKY POSREDUJE

Bivši avstrijski kancler Bruno Kreisky je pričel prve stike, ki naj bi privedli do njegovega posredništva za novo izmenjavo ujetnikov med Izraelci in Palestinci. To je sporočil na Dunaju njegov glasnik, ki je dejal, da trenutno še vedno zbirajo podatke o izraelskih vojaki, ki so jih ujeli Palestinci. Sam Kreisky pa je povedal, da gre dejansko za dva izraelska vojaka, ki so ju zajeli Palestinci letošnjega februarja v južnem Libanonu. Izrael pa ima po drugi strani nekaj tisoč palestinskih ujetnikov.

Kreisky je že večkrat posredoval v podobnih primerih. Njegova je zasluga, da je lani prišlo do zamenjave tisoč palestinskih gverilcev s tremi izraelskimi vojaki, leta 1983 pa so Izraelci v zameno za šest svojih vojakov osvobodili 4 tisoč 500 Palestinecev in Libanoncev.

NOVICE

Bivši avstrijski kancler, socialist Bruno Kreisky in številni socialistični poslanci, nekateri vseučiliški profesorji in časniki ter likovni in drugi umetniki so podpisali protest zoper sklep ameriškega kongresa, naj se podeli protisandinističnim gverilcem 100 milijonov dolarjev. Podpisniki poudarjajo, da gre za grobo vmešavanje v notranje zadeve druge države in da predstavlja omenjeni sklep sramoto za demokracijo.

—o—

Končal se je obisk sovjetskega zunanjega ministra Ševardnadzeja v Veliki Britaniji. S svojim kolegom Howejem je podpisal tri sporazume: o izplačilu dolgov ruskega carja britanskim bankam, o trgovinskem, znanstvenem in gospodarskem sodelovanju in o plovi.

Pri Štivanu so začeli odstranjevati staro lopo, ki so jo bili zgradili kmalu po letu 1947 na kraju, kjer je potekala mejna črta med Italijo in Cono A Svobodnega tržaškega ozemlja. Po prihodu italijanske uprave v Trst je ta struktura postala nepotrebna in je bila odveč ter je le spominjala na nekdanjo mejno črto.

—o—

Na mednarodnih tržiščih se je ponovno pocenila surova nafta. V Londonu stane sod nafte 8,65 dolarja, v New Yorku pa celo nekaj nad 7 dolarjev. Medtem je ameriška vlada sporočila, da se je v letošnjem juniju zmanjšala industrijska proizvodnja. Vlada je hkrati ugotovila, da bo njen primanjkljaj letos dosegel naravnost rekordni primanjkljaj 220 milijard dolarjev. Vse to ima za posledico, da je na mednarodnih valutnih tržiščih padla vrednost dolarja. V torek je v Italiji veljal 1483 lir.

ZANESLJIVOST PRIJATELJSKE BANKE

Naše hranilnice so nastale pred sto leti na pobudo takih ljudi, kot si ti.

Mogoče zaradi tega še danes posvečajo družinam posebno pozornost. Z ugodnimi posojili omogočajo nakup ali obnovo hiše in nudijo osebna posojila po zelo zmerni obrestni meri. Pri nas boš vedno naletel na izredno pripravljenost in občutljivost. V kmečki in obrtni hranilnici in posojilnici si med prijatelji.

**KMEČKE IN OBRTNE
HRANILNICE
IN POSOJILNICE**

v Furlaniji-Juljski krajini

Tvoja domača banka

SSG v Trstu pred novo sezono

Upravni odbor Slovenskega stalnega gledališča je odobril proračun za prihodnjo gledališko sezono, ki izkazuje primanjkljaj 760 milijonov lir. Gledališka sezona se bo kljub težavnemu finančnemu položaju redno pričela s premiero Cankarjevega dela Za narodov blagor. Upravni svet je sprejel odločitev, da odobri proračun z jasno navedenim primanjkljajem, ker bi v nasprotnem primeru bilo gleda-

KMEČKA IN OBRтна HRANILNICA IN POSOJILNICA V NABREŽINI

OBVEŠČA

cenjene člane in kliente, da je s 1. julijem 1986 uvedla službo izplačevanja pokojnin INPS z njihovim neposrednim knjiženjem na tekoče račune ali hranilne knjižice, zato vabi upokojece, ki bi želeli koristiti to uslugo, da se v zadostitev potrebnih formalnosti čimprej zglasijo v njenih uradih z osebno pokojninsko knjižico.

lišče še bolj okrnjeno, kar je za ustanovo, ki predstavlja krono kulturnega delovanja slovenske narodnostne skupnosti v Italiji, nedopustno.

Upravni svet Slovenskega stalnega gledališča je v uvodni listini k proračunu podčrtal izjemno vlogo in zgodovinsko tradicijo ustanove, se zahvalil Enotni slovenski delegaciji za podporo in za napovedane nadaljnje nastope na vseh ravneh v obrambo in podporo ustanove. Podobno priznanje izraža sindikalnim organizacijam, poudarja nadalje, da je krizni položaj mogoče rešiti le z zakonskim ukrepom, ki naj dokončno uredi finančni položaj Slovenskega stalnega gledališča kot izraz narodnostne skupnosti Slovencev v Italiji.

Zanimiva razstava kiparjev v Sosljanu

Avtonomna turistična in letoviščarska ustanova v Sosljanu gostuje v teh dneh skupinsko razstavo umetnikov, ki se udeležujejo I. mednarodnega kiparskega simpozija ob 2000-letnici nabrežinskih kamnolomov. Gre za pobudo, ki jo je ob tej obletnici priredila sama letoviščarska ustanova, da bi se aktivno in kvalitetno vključila v vrsto drugih manifestacij, ki jih je organizirala devinsko-nabrežinska občinska uprava ob tej priložnosti.

Gre za pobudo, pri kateri sodelujejo nekateri ugledni kiparji s področja dežel Alpe-Jadran in v teh dneh ustvarjajo v Sosljanskem zalivu. Z razstavo v prostorih turistične ustanove pa so pobudniki hoteli predvsem predstaviti umetniški svet sodelujočih kiparjev.

Svoje izdelke razstavljajo po abecednem redu naslednji umetniki: Giorgio Ceiberti, doma iz Vidma, kjer tudi danes živi in ustvarja, Karl Heinz Deutsch iz Zvezne republike Nemčije, ki se je rodil in deluje v mestu Karlsruhe; nato razstavlja svoja dela Avstrijec Manfred Erjautz, ki je tudi najmlajši sodelujoči kipar, star je dvajset let, Giancarlo Fasoli kipar, ki živi in dela v Martignanu pri Trentu, Hrvat Ljubomir Karina, Herman Kleinknecht, ki živi in deluje na Bavarskem, Ruppert Kliema umetnik iz Krive Vrbe na Koroškem, ki živi in dela na Dunaju, priznani slovenski kipar Janez Lenassi, rojen v Opatiji, umetnik in redni profesor na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani, Beppo Pliem, ki živi in dela v Salzburgu, ter še priznani tržaški italijanski kipar Villibossi, ki živi in dela v Miljah.

Gre torej za prisotnost in delo, ki ga v teh dneh ustvarjajo v Sosljanskem zalivu umetniki kiparji, ki bodo upravičeno lahko dali materialu, v katerem ustvarja-

BOMO IMELJ V TRSTU UPRAVNE VOLITVE?

■ nadaljevanje s 1. strani

nja in nato koketiranja s protestniškim gibanjem, kar je privedlo do današnjega zadušljivega položaja.

jo svoje nove stvaritve — se pravi nabrežinskemu marmorju — še nadaljnji sloves. Prepričani smo, da bodo umetnine, ki jih bodo ustvarili, res kvalitetne in umetniško sporočilne. Po razstavi sodeč, ki bo odprta do 18. t.m., bodo gotovo izklesali in izoblikovali zanimive stvaritve, v glavnem bolj modernistične smeri z zelo visoko simobliko, a nedvomno veliko in učinkovito plastičnostjo.

—o—

VINSKA RAZSTAVA V REPNU SE JE USPEŠNO ZAKLJUČILA

Občinska razstava vin v Repnu, ki so jo letos priredili že 24-krat zapovrstjo, je kljub nagajivemu vremenu doživela lep uspeh. Razstavljeni vzorci vin so pokazali dobro kvaliteto lanskega pridelka. Skrbno organizirane pa so bile tudi druge pobude na tej razstavi. Še posebej velja v tem smislu omeniti likovni ex tempore, ki so se ga udeležili nekateri otroci. Poskrbljeno je bilo tudi za ples in zabavo, kar je seveda pritegnilo kar precej ljudi na plesišče.

Strokovna komisija je za letošnjo razstavo izbrala tri vzorce belih vin in pet vzorcev terana. V nedeljo zvečer pa je javnost zvedela za lestvico. Po mnenju strokovne komisije je bil za najboljšo belo vino izbran pridelek Mirka Guština, za teran je prvo nagrado prejel Emil Škabar, na drugo mesto se je uvrstil Dušan Guštin, na tretje pa Alojz Milič.

Razstavljeni prostor na »Mouzarju« je torej tudi letos spet razživel, prireditelji (repentabrska občina) pa so poskrbeli tudi za kulturne prireditve. Na dvorišču Kraške hiše sta namreč nastopila s samostojnima koncertoma deklški zbor »Vesna« iz Sv. Križa in Kvintet harmonik podružnice Glasbene matice iz Boljunca. Ob otvoritvi razstave vin je nastopil Logaški oktet, v razstavnih prostorih Kraške hiše pa razstavlja svoje fotografske posnetke mladi fotograf Andrej Furlan.

Ogromna večina za verouk

Tržaško šolsko skrbništvo je objavilo podrobne podatke o vpisu za šolski verouk. Za to novost, ki jo je uvedel obnovljeni konkordat, je vladalo veliko zanimanje. Vpisi na slovenskih šolah se bistveno ne razlikujejo od splošnega tržaškega povprečja. K verouku se je prijavilo 86,3 odstotka šolarjev in dijakov. Za alternativne dejavnosti namesto verouka se jih je odločilo 10,5 odstotka, medtem ko ni dalo odgovora 3,1 odstotka. Največja udeležba pri verouku bo na srednjih šolah, in sicer 90,3 odstotka. Na višjih srednjih šolah se je za verouk odločilo 87,1 odstotka. Tu so nekateri zanimivi podatki. Na učiteljski se je 74 dijakov odločilo za verouk, eden pa proti. Na znanstvenem liceju, kjer bo najslabša udeležba pri verouku, pa bo 123 dijakov sledilo temu predmetu, 50 pa ne.

Na osnovnih šolah bo obiskovalo verouk 86,2 odstotka šolarjev, v slovenskih državnih otroških vrtcih pa 75,2 odstotka.

O odškodninah za hitre ceste

V Ljudskem domu v Trebčah je bil pred dnevi sestanek med predstavniki državnega podjetja za ceste in tržaške pokrajine ter predstavniki Kraške gorske skupnosti, vzhodnokraškega rajonskega sveta, Kmečke zveze in Koordinacijskega združenja vzhodnokraških vasi. Razpravljali so o odškodninah za hitre cestne povezave, ki jih speljujejo preko tržaškega Krasa ter o njihovi škodi za krajevno prebivalstvo in za krajinsko podobo tržaškega Krasa.

Na dnevni red je prišlo tudi vprašanje variante k splošnemu regulacijskemu načrtu, ki jo je pred svojim odstopom po našem postopku odobril tržaški občinski odbor, skupno z lokacijo sinhrotrona pri Bazovici. Predstavniki podjetja ANAS so na srečanju pokazali posluš za pripombe in zahteve ter se obvezali, da bodo skušali

čim manj nasilno posegati v kraško krajino.

Odrpato ostaja le še vprašanje cestnega vozlišča pri Trebčah, vendar so se predstavniki cestnega podjetja obvezali, da bodo zadevo ponovno preučili in skušali najti ustreznejšo tehnično rešitev. Na srečanju je bil govor tudi o odškodninah za razlašeno zemljo. Inženir Mari, ki je predstavljal podjetje, ki dela izvaja, je zagotovil, da bodo razlašenci na področju od Sosljana do Proseka začeli prejemati odškodnino že prihodnji teden in da bodo najkasneje v dveh tednih izplačani zneski za lanske razlastitve. Za cestni odsek med Prosekom in Opčinami pa stvari ne bodo šle tako gladko, vendar je zagotovil, da bodo stvari rešene v teku poldrugega meseca.

Posvetitev cerkve na Mirenskem Gradu

V nedeljo, 13. t.m., je bila na Mirenskem Gradu pomenljiva slovesnost posvetitve tamkajšnjega svetišča Žalostne matere božje. Marsikom se bo zdelo čudno, da je šele zdaj prišlo do tega obreda, saj je bila sedanja cerkev zgrajena kmalu po prvi svetovni vojni v isti velikosti kot prejšnja, ki jo je v 19. stoletju zgradil mirenski župnik Janez Elersič. Ugotovljeno je bilo, da je bila cerkev samo blagoslovljena, po letošnji temeljiti obnovi in natanko ob stoletnici posvetitve prejšnje Elersičeve cerkve, ki je bila do tal porušena v prvi svetovni vojni, so se upravitelji odločili, da jo slovesno posvetijo.

V okviru tega jubilejnega praznovanja je potekalo več slovesnosti, ki so se pričele že v soboto, 5. t.m. Ob poti na Mirenski Grad je bila obnovljena še edina preostala kapelica nekdanjega križevega pota iz leta 1857 (sedanje novejšje kapelice so bile zgrajene leta 1931), ki je od prve svetovne vojne sem samevala napol porušena in zapuščena. Po načrtih zavoda za spomeniško varstvo iz Nove Gorice je dobila prvotno podobo, akademski slikar Lojze Čemažar pa je v nišo naslikal posrečeno fresko svetih bratov Cirila in Metoda. Kot uvod v slovesnosti jo je na ta dan posvetil domači župnik Mirko Žakelj, sledila je procesija v cerkev in nato v njej slovesna maša, med katero je prepeval domači pevski zbor. Mirenski župnik je med pridigo orisal lik svetih Cirila in Metoda ter poudaril pomen njunega dela za versko, kulturno in sploh civilizacijsko rast slovenskih narodov. V dvorani Doma duhovnih vaj je bila nato predstavitev knjižice »Mi-

renski Grad pri Gorici«, ki jo je napisal misijonar Anton Pust. Kot uvod so številni prisotni poslušali strnjen oris zgodovine Mirna od najstarejših časov do danes — s posebnim ozirom na cerkveno preteklost — nakar je pisec brošure pojasnil, kako je nastajala in odkod je črpal podatke. Svečanost teh trenutkov je še povzdignilo ubrano petje mirenskega cerkvenega pevskega zbora, ki je izvedel dva odlomka iz Mokranjčeve pravoslavne liturgije. Po predstavitvi si je občinstvo v avli pred dvorano lahko ogledalo razstavo starih slik in dokumentov o Mirenskem Gradu.

Praznovanje se je nadaljevalo naslednjo soboto, 12. t.m. Med slovesno mašo, ki jo je daroval lazarist Jurij Devetak, domačin iz Mirna, je odlično prepeval mladinski pevski zbor iz Vrtojbe. Po maši je dr. Alojzij Vetrh, vrtojbenski župnik, predaval o duhovnem pomenu Mirenskega Gradu v preteklosti in danes, ob orisu nedavnih obnovitvenih del pa je še posebej poudaril pomembno obogatitev kulturnega bogastva, ki krasi ta prijazni grič. Številnim Kraljevim umetninam v cerkvi se je v zadnjem času pridružil še Čemažarjev križev pot v kapelicah ob poti na Grad, prav tako njegova freska sv. Cirila in Metoda v obnovljeni stari kapelici, isti umetnik pa je nad loki glavne ladje cerkve v fresko tehniki rekonstruiral Kraljev rožnovenski cikel in ga tako trajno rešil.

Višek jubilejnih slovesnosti je bila posvetitev cerkve in oltarja proti ljudstvu v nedeljo, 13. t.m. popoldne. Na Mirenski Grad je za to priložnost prišlo veliko šte-

dalje na 6. strani ■

ZANESLJIVOST PRIJATELJSKE BANKE

V kmečkih in obrtnih hranilnicah in posojilnicah lahko zaprosiš za:

- finančne prispevke in posojila, tudi pod ugodnejšimi pogoji, za nakup, gradnjo, razširitev ali prenovo hiše;
- osebno posojilo: za študij, zdravljenje, opremo, poročne stroške, nakup avtomobila in za vse druge družinske potrebe;
- izplačilo plač in pokojnin;
- strokovne nasvete za vlaganje v obveznice (Bot, CCT obligacijski in delniški) in skupne sklade;
- storitev Bancomat za dvig gotovine tudi ponoči in ob nedeljah;
- varovanje vrednosti in dragocenosti v varnostnih predalih;
- plačilo raznih storitev tudi preko tekočega računa (SIP, ENEL, plin), davkov, najemnine itd.

Pri nas boš vedno našel na prisrčnost, razpoložljivost, hitre usluge in prvovrstno poslovno učinkovitost.

**KMEČKE IN OBRTNE
HRANILNICE
IN POSOJILNICE**

v Furlaniji-Juljski krajini

Tvoja domača banka

Izšla je zanimiva publikacija »Il Territorio«

Javno večnamensko kulturno središče v Ronkah je v preteklih dneh izdalo publikacijo, ki bo gotovo pustila svojo sled posebno med italijanskimi bralci, katerim je v glavnem namenjena. Gre za dvojno številko revije »Il territorio«, ki je tokrat posvečena slovenski stvarnosti v deželi Furlaniji - Julijski krajini. Pri tej pomembni izdaji je sodelovala vrsta piscev, tako Slovencev kot Italijanov, ki so skušali prikazati kar se da popolno sliko stvarnosti, v kateri živi slovenska manjšina, in nakažati najvažnejše probleme, ki jih mora reševati. Širino in tehtnost nakazuje že naslov te dvojne številke, ki se glasi »Slovenska prisotnost in kultura v deželni družbi«. Na skoraj 300 straneh lahko preberemo vrsto prispevkov, ki bodo — tudi glede na precej visoko naklado 2500 izvodov — lahko zaobjeli precej širok krog ljudi. Zanimiva je tudi oprema te monografije, saj je že bogato fotografsko gradivo skrbno izbrano in samo prikazuje ali vsaj nakazuje prostor in delo Slovencev na tem področju.

Gotovo bo vsakdo, ki bo vzel v roke to številko publikacije, obogaten z vrsto informacij, ki bi jih drugače le težko dobil tako skrbno in pregledno zbrane samo v eni knjigi. Z njo so pobudniki, se pravi Javni večnamenski kulturni center iz Ronk, prerasli zgolj didaktično informa-

tivni namen, v roke smo dobili publikacijo, ki ima že čisto študijski značaj. Prav zato se bomo k publikaciji »Slovenska prisotnost in kultura v deželni družbi« vrnili in natančneje predstavili njeno vsebino.

—o—

GORIŠKI POKRAJINSKI SVET

Goriški pokrajinski svet se je sestel v ponedeljek, 14. t.m., in sklepal o odstopu dveh svetovalcev in o njuni nadomestitvi. Šlo je za obnovo prejšnje koalicije petih strank vladnega zavezništva in Slovenske skupnosti. Ta koalicija je že omogočila, da so lahko odobrili področni zdravstveni načrt v okviru Krajevne zdravstvene enote. Krščanskim demokratom, socialistom in Slovenski skupnosti so se na goriški pokrajini pridružili še republikanci in socialdemokrati. Dejansko se je zgodilo, da so vstopili v odbor spet isti odborniki, ki so bili pred nekaj meseci izstopili zaradi krize, ki so jo povzročila vprašanja v zvezi z zdravstveno politiko na Goriškem. Iz odbora se je dokončno umaknil krščanski demokrat Enzo Bevilacqua, ki je bil nedavno tega imenovan za predsednika Trgovinske zbornice. Na njegovo mesto je prišel Alberto Tomat. Socialist Cej pa je odstopil svoje mesto socialnemu demokratu Bressanu.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Izšla je dvojna številka revije Most

Pred dnevi smo prejeli zadnjo, dvojno številko revije »Most«, katere odgovorni urednik je Vladimir Vremec. Vsi prispevki so tudi tokrat tako v italijanskem kot v slovenskem jeziku. Z dvema pesmima se revija uvodoma poslavlja od pesnika Biagia Marina, ki je umrl konec prejšnjega leta. Obe pesmi, katerih avtorja sta Gino Brazzoduro in Valeria Sisto-Comar je v slovenščino prevedla Jolka Milič. Gino Brazzoduro zatem objavlja esej z naslovom: »Za sodobno kulturo ob meji«. V podnaslovu je rečeno, da gre za nekaj aktualnih misli o Vivantejevem jadranskem iredentizmu«. Jadranski iredentizem je najpomembnejše delo Angela Vivanteja, ki je izšlo leta 1912 v Firencah. Za ponovno izdajo je napisal uvod tržaški zgodovinar Elio Apih. V tem eseju Gino Brazzoduro prikazuje občečloveškost obmejnega položaja in njegovo širšo naravo, kar je prvi pogoj, pravi revija Most, za premagovanje apriorizmov in predsodkov, ki ovirajo možnosti polnega razvoja novih oblik in vsebin, ki jih nudijo špranje in vrzeli obmejnih različnosti.

Revija Most zatem objavlja daljši intervju s profesorjem na tržaški univerzi, Markom Pozzetto, ki je 2. decembra leta 1985 prejel posebno priznanje Tehniške univerze na Dunaju. Prof. Pozzetto je namreč bil odlikovan z medaljo Johanna Joseffa Ritterja von Prechtla. Pogovor je pripravil Vladimir Vremec. Ob 60-letnici smrti Srečka Kosovega objavlja Most kakih 20 njegovih pesmi. Za italijanski prevod je poskrbela Jolka Milič. Most objavlja tudi nekaj pesmi, prevedenih v italijanščino, katerih avtor je 25-letni študent medicine v Ljubljani Alojz Ihan. Sledi takoimenovane »mikroproze« študenta filozofske fakultete v Ljubljani Andreja Blatnika. Revija nato objavlja predavanje Tarasa Kermavnerja v Peterlinovi dvorani v Trstu z naslovom: »Drama o lumpenrevoluciji«. Sledi prispevek Gina Brazzodura »Stalinizem in njegova okolica«, ki ga je avtor označil za razmišljanje ob Kermavnerjevem eseju. Gino Brazzoduro je tudi prisoten s prispevkom »Chercher Trieste«. V po-

vzetku prevajalec Vladimir Vremec v zvezi z nizom razstav »Trouver Trieste« v Parizu pravi, da je na razstavi v Parizu bil prisoten najboljši del Trsta, ki je bil vedno uprt v prihodnost. »Gre za Trst Rilkeja in Joyceja in danes tudi Salama. To je najbolj živ in odprt Trst, tisti, ki predstavlja človeški um in srce, znanost in pozijo. Mesto, ki je iskalo in znalo izraziti novo s pravim ustvarjalnim zagonom, eksperimentiranjem in snovanjem novih idej in oblik, to je novih govoric«.

Pod naslovom »Rekvjem za ljubezen« objavlja Most recenzijo zadnje knjige tržaškega pisatelja Fulvia Tomizze »Gli sposi di Via Rossetti-Zakonca z Rossettijeve ulice«. S to recenzijo se tudi zaključuje zadnja, dvojna številka revije Most.

—0—

POSVETITEV CERKVE NA MIRENSKEM GRADU

● nadaljevanje s 5. strani

vilo vernikov, med njimi številni duhovniki, ki so zbrano sledili dolgim, a lepim obredom. Vodil jih je koprski škof msgr. dr. Janez Jenko, ki je po evangeliju tudi pridigal. Z odličnim petjem ob orgelski spremljavi prof. Huberta Berganta in pod vodstvom Andreja Budina se je izkazal domači pevski zbor, več ljudskim pesmim pa so glasno pritegnili tudi verniki v ladji.

Mogočna triladijska cerkev na Mirenskem Gradu je tako zasijala v ubrani lepoti in bo v novi preobleki gotovo še bolj pritegovala obiskovalce, ki tu iščejo mir in zbranost. Po končani obnovi, ki je bila nedvomno zahteven podvig, zaslužijo vse priznanje tudi mirenski lazaristi, ki imajo na skrbi to Marijino svetišče.

Pred puljskim filmskim festivalom

Iz novic, objavljenih na kulturnih straneh in v kulturnih oddajah, povzemamo, da bo letošnji filmski festival v Pulju trajal devet dni in prav toliko noči, in sicer od 17. do 25. julija, da se za nastop v uradni konkurenci poteguje osemindvajset filmov, da bodo filme izbirali in nagrajevali trije režiserji: Aleksander Petrovič, Bora Drašković in Ljubiša Georgijevski. Pa začnimo z zadnjo novico. Članom letošnje žirije nihče ne bo mogel očitati nestrokovnosti, tako Petrovič kakor Drašković sodita med najboljše jugoslovanske filmske ustvarjalce, Georgijevski pa je znan gledališki režiser, ki se je v mladosti ukvarjal tudi s filmom, čeprav ne preveč uspešno.

Od osemindvajsetih filmov jih pet prihaja iz Slovenije. Doktorja Vojka Duletiča, Christophora debutanta Andreja Mlakarja in Poletje v školjki prav tako debutanta Tuga Štiglica je kritika že ocenila. Najslabše se je odrezal mladinski film Poletje v školjki, ki pa je ugajal občinstvu. Christophoros ni navdušil žirije na lanskoletnem festivalu slovenskega filma v Celju,

zato pa se postavlja s tujo nagrado, ki si jo je priboril v hudi konkurenci. Doktor je šel tako mimo kritike kakor tudi mimo gledalcev brez pretirane pozornosti. Zavoljo znamenite slovenske nerodnosti pa ga ne bodo pokazali v uradnem sporedu mednarodnega filmskega festivala v Karlovih Varah, kamor je bil povabljen. Namesto njega se je uvrstil film iz Prištine. Na sestanku na zvezni ravni, kjer se je o tem odločalo, ni bilo slovenskega delegata, predstavnika iz Prištine torej ni imel težkega dela.

Popolni neznanki sta nova slovenska filma Kormoran Antona Tomažiča, posnetega po scenariju igralca Borisa Cavazze, ki v avtobiografskem filmu igra tudi glavno vlogo. Po daljšem prisilnem premoru se je spet aktiviral Boštjan Hladnik. Posnel je film Čas brez pravljic, nekakšno družinsko kroniko iz vojnega časa.

Letošnji Pulj bo za vse omenjene slovenske filme trenutek resnice, prvo soočenje z jugoslovansko kritiko.

»Nova revija« številka 48-49

Zadnja številka »Nove revije« prinaša v uvodnem delu pesmi Kajetana Koviča, Rada Krstiča, Iva Antiča, Gorana Gluviča, Vide Mokrin in Braneta Mozetiča. Razdelku poezije sledijo trije prozni prispevki izpod peresa Pavleta Zidarja, Jožeta Snoja in Rudija Šeliga. Pavle Zidar v svojem prispevku s freudovsko obarvano izpovednostjo obuja mladostne erotične spomine. Jože Snaj je napisal nekakšno alegorijo z naslovom Josip Visarionovič Kristus, v kateri stresa nekakšne poljubne misli s politično tematiko. Rudi Šeligo se v svojem prispevku z naslovom Hleb prav tako poslužuje metode svobodnega združevanja misli z družbenokritično tematiko.

Sledi več kratkih zapisov Clauda Simone s kritičnimi pripombami izpod peresa Metke Zupančič. Tine Hribar je prispeval zapis »Čemu pesnik?«, Niko Grafenauer pa zapis z naslovom Znanost labodjega speva. Oba zapisa se ukvarjata z analizo Prešernove poezije. O literaturi razmišlja Aleš Debeljak v prispevku z naslovom Poglavlja iz zgodovine metafor, o gledališču pa pišejo Ivan Urbančič, Zeljko Kipke in Dimitrij Rupel.

Marko Pogačnik v svojem eseju Ljubezen — vezivo sveta — razmišlja o vsebini pojmov čas in prostor in meni, da materije pravzaprav ni, da je to le energija, ki je dovolj gosta, da ustavi naš pogled. V eseju z naslovom Življenje v Ameriki pa Dimitrij Rupel popiše svoje vtise s popotovanja po Ameriki, v katerih meni, da Amerika pravzaprav ni tako zelo drugačna, kot ponavadi mislimo.

Taras Kermavner je objavil prvo nadaljevanje zapisa Iz zgodovine slovenske kulturne revialistike, v katerem podaja kritičen pregled kulturne in tudi siceršnje zgodovine v šestdesetih letih na Slovenskem. Sledi intervju z Radkom Poličem, ki obuja zlasti svoje partizanske spomine z namenom podati analitično sliko vojnega obdobja na Slovenskem.

V družbeno aktualnih zapisih France Bučar razmišlja o nerazrešenem protislovju med strokovnostjo in politično močjo v jugoslovanski družbi. Izpod peresa istega avtorja je tudi zapis o Eureka. Sledi več zapisov na temo jugoslovanske krize, ki so jih prispevali Gregor Tomc, Deborah Duff Milenkovič in Svetozar Stojanovič. Peter Jambreč razmišlja o volitvah kot političnem ritualu, Andrej Berdon pa o jugoslovanskem pravnem sistemu.

Vladimir Šeks objavlja zapis Kriteriji resnice, v katerem razmišlja o različnih načinih pravnega iskanja resnice — od barbarskih metod do metode upoštevanja objektivnih dejstev. O intelektualni svobodi razmišlja tudi Kosta Čavoški v svojem zapisu z naslovom Misel pred sodiščem drugomišljenikov.

Spomenka Hribar polemizira z Milošem Mikelnom in nadaljuje s tolmačenjem svojega videja medvojnih dogodkov na Slovenskem. Jože Knez je pripravil nekakšno analizo miselnega razvoja Dušana Pirjevca od partizanstva naprej.

V zaključnem delu zadnje »Nove revije« je objavljenih več glos in dokumentov z aktualno družbeno in politično vsebino. Predrag Matvejevič objavlja protest v zvezi z volitvami predsednika Zveze književnikov Jugoslavije in predsednika zvezne vlade. Zoran Glušević pa naslavlja odprto pismo slovenskim pisateljem, v katerem jih dolži samovolje, kršenja načel enakopravnosti, militantne agresivnosti in podobnega.

Tekmovanje koscev v Gabrjah

Tudi na Goriškem je bilo v teh dneh več poletnih praznikov. Med najzanimivejše pobude gotovo spada tekmovanje v košnji, ki ga letos že deveto leto zaporedoma prireja KD »Skala« v Gabrjah. Letošnjega tekmovanja se je udeležilo 15 koscev, ki so tokrat prvič nastopili ekipno; tričlanske e-kepe koscev so se javile iz Steverjana, Sovodenj, Krmina in s Peči, v ženski konkurenci pa je bila prisotna tudi kosica iz Sovodnja pri Škofji loki, ki se je najbolje izkazala v svoji konkurenci. Strokovna komisija, ki je ocenjevala klepanje, nato pa tudi hitrost in kvaliteto košnje, je ocenila za najboljše kosce Steverjance, na drugo mesto so se uvrstili Sovodenjci; sledijo jim tekmovalci iz Krmina in s Peči.

Izven konkurence, a zato nič manj zavzeto, sta se v košnji poskusila tudi sovo- denjski župan Primožič in števerjanski župan Humar.

Večer se je nadaljeval v prijetnem vzdušju vaškega praznika

Praznik piva v Nabrežini

Mladinski krožek SKD »Igo Gruden« iz Nabrežine je konec prejšnjega tedna priredil na igrišču »Sokola« v Nabrežini 2. kraški praznik piva. Vetrovno in nekoliko hladno vreme sicer ni najbolj žejalo, vseeno pa so bili pobudniki zadovoljni z obiskom in prodajo piva ter hrane. Na prazniku se je zbralo predvsem veliko mladine, poskrbljeno pa je bilo za nekatere precej zabavne igre, kot so japonska mora, preizkušnja moči itd. V nedeljo so priredili tekmo v pitju piva. Šlo je za ekipno tekmovanje, tekmovalci so morali v najkrajšem času popiti liter piva. Tekme so se udeležile tri skupine, za najbolj žejne pa so se izkazali Nabrežinci. Vse tri večere je bil na sporedu zanimiv glasbeni spored.

Iz naše preteklosti

IZ SLOVANSKE RUSIJE.

DUHOVNIKI V RUSIJI.

Časi, ki jih preživlja cerkev v Rusiji spominjajo v mnogem na prve čase krščanstva. Najlepšo sliko nam nudijo koncentracijska taborišča na severu. Na Solovkah, na Popovem otoku, na Soloveckem otoku, dva kilometra od mesta Kem, so nastanjeni po barakah izgnani in kaznovani ruski duhovniki. Nedopovedljiva mržnja, neizrečno nasilje z vso jezo počiva nad njimi. Njihovo trpljenje pomnožuje ljuti mrzaz pozimi in strupeni komarji poleti. Boljševiška vlada se znaša nad njimi kot nad predstavitelji protirevolucijskega gibanja. Najhujše zadeva te nesrečneže, da ne smejo poznati nobenega praznika, ampak samo nepretrgan delavnik.

Na sv. rojstvo, na vstajenje, na binkošti morajo ravno tako delati kakor druge dneve v letu. Najtežavnejša in najponiževalnejša dela morajo delati ti duhovniki v jetništvu, med katerimi je tudi več škofov. S čudovito potrpežljivostjo in s premagovanjem morajo sekati drva, popravljati in zidati ceste, opeko izdelovati, izsuševati blato, pripravljati drv za kurivo.

Z vsakim pogledom, z vsako besedo, z vsako kretnjo skuša paznik — čekist — v živo zadeti duhovnike in škofo. Njihova porcija se vsak dan od vseh strani oškrnjuje. Proti koncu leta 1925 je bilo tam okrog 400 duhovnikov. Vsaki dan z vsakim novim oddelkom izgnancev pa prihajajo novi duhovniki in škofje, ki so kaznovani po paragrafu 72. sovjetske ustave.

Med jetniki na Solovkah je škof Hilarijon, prijatelj in spodvižnik pokojnega pa-

trijarha Tihona, o katerem se govori, da so ga boljševiki umorili. Škof Hilarijon je bil poslan najprej v koncentracijsko taborišče holmgorsko, kjer je prebil dve leti in pol. Ko je dostal svojo kazen, se je vrnil v Moskvo. Nastopil je proti Lunačarskemu, prosvetnemu komisarju, katerega je ljudstvo izžvižgalo in vsled tega je dobil drugih pet let. Radi nekaterih drugih incidentov, ki jih je imel s čekisti je bila njegova kazen poostrena v »straf izolator«, kjer revež pričakuje smrti dan na dan.

Žalostna usoda je zadela tudi Petra, škofa Tambovskega. Pretečeno leto je škof v »štraf izolatorju« umrl. Glas se širi, da ga je komandant »sekirke« zadavil. Po paragrafu 72. sedi tam Peter Saratovski, vikar, kolpinski Serafin, načelnik kazanskega samostana Pitirim. — Med izgnanimi duhovniki in škofi je samo eden, ki pripada »živi cerkvi« to se pravi: »vladni cerkvi«. In ta je bil izgnan, ker je izdal tajnosti sedanje vlade. Živa vera zmaguje nad krvavim nasiljem.

J. K.

Goriška straža, 23. aprila 1926

—o—

V spremstvu jugoslovanskega generalnega konzula v Trstu Draga Mirošiča je v sredo, 16. t. m., bil na uradnem obisku v Sloveniji tržaški prefekt in vladni komisar za Furlanijo - Julijsko krajino dr. Eustachio De Felice.

Baskovski teroristi so pred dnevi izvedli atentat v samem središču Madrida. Življenje je izgubilo devet mladih policijskih pripravnikov, kakih 30 pa jih je bilo ranjenih.

Vili Stegu

Poskus osvetlitve mišljenja Simone Weil

OOOOO OOOOO OOOOO OOOOO OOOOO OOOOO OOOOO OOOOO OOOOO OOOOO 11 OOOOO

Maja Wicki-Vokt, ki je doslej najbolj izčrpno osvetlila in ocenila celotno misel Simone Weil, je opozorila na presenetljivo podobnost osrednjih pojmov filozofske misli Simone Weil z judovskim izročilom. (1)

Pojem praznine, ki je pri Weilovi povezan s pojmom krivde, ne more skriti svojega starozaveznega izvora. Pojem dozdevnega »drevesa« spoznanja je presenetljivo podoben pojmu drevesa spoznanja pri Šestovu. V obeh primerih gre za krivdo razuma, ki je v težnji po avtonomiji zatemnil spoznanje. Pot spoznanja, ki gre skozi praznino, trpljenje in »temno noč« in ki je v resnici nadnaravno spoznanje, je podobna poti spoznanja pri Šestovu. S tem, ko je križ vzela za podobo »resničnega drevesa« spoznanja, je sicer storila znaten korak k spravi s krščanstvom, a v svojem umevanju odrešenja je ostala zvesta judovskemu izročilu.

V pojmu pozornosti je združila starozavezni in novozavezni pojem čuječnosti. Sličnosti z Levinasovim pojmom »budnosti« (le veille) ni mogoče prezreti. V obeh primerih gre za novo določitev zavesti, ki

je v budnosti in pripravljenosti duha, v transcendentni odprtosti.

Poslušnost, kakor jo umeva Weilova, je ekvivalentna zvestobi sinajski zavezi. Njeno umevanje pravičnosti je radikalizacija starozavezne in zgodnjekrščanske etike. Umevanje ljubezni do bližnjega kot so — trpljenja je spet presenetljivo podobno umevanju ljubezni do bližnjega pri velikem judovskemu mislecju Hermanu Cohenu.

S svojim umevanjem rekreacije pa se je Weilova močno približala izročilu judovsko-krščanske mistike. Podobnost z judovsko mistiko kabbala, ki izvira iz albizanske Provence 13. stoletja, je razvidna.

Njen pojem nepoznanega, nespoznavnega Boga, ki nima imena, kaže globoko sorodnost s pojmom Boga pri Dioniziju Areopagitu in Meistru Eckartu.

Dejstvo, da velik del teh mislecev in izročil ni poznala, nas vodi do zaključka, da je v njej živo delovalo izročilo očetov, ki ga ni mogla nikdar do kraja zakriti, naspotno, vse bolj je prihajalo na dan in dočalo njeno mišljenje.

Kaj je potem v njeni misli še ostalo od

grškega izročila, ki ga je osebno preveličevala? Pravzaprav le nekaj filozofskih pojmov iz Platona in platonsko umevanje resničnosti, ki ji je služilo le za izhodišče iskanja poti k nedojemljivi transcendentni resničnosti, za katero se skriva absolutno transcendentalni Bog stare zaveze.

V podobi povedano: Simone Weil si je zaradi svojega judovskega kompleksa izbrala kuliso atenskega obzidja — nekaj pojmov iz grškega miselnega izročila, napolnila pa jih je s pristnim judovskim vinom. Tako je obzidje sicer atensko, a za obzidjem je Jeruzalem, sredi Jeruzalema tempelj in v templju za zagrinjalom skrinja zaveze - transcendentalna bit, h kateri roma vse bivajoče.

S to določitvijo smo misel Simone Weil sicer postavili v zunanji miselni okvir njenega zanikanega judovstva in pokazali tudi na njeno globoko privrženost križu, ki je središče njenega umevanja bivajočega in biti. To določitev opravičuje globoka sorodnost njene misli z osrčjem judovskega izročila, prav tudi njeno umevanje absolutno dobrega, ki ga je mogoče razumeti le iz judovskega umevanja absolutne božje transcendence.

Vendar pa bi njeno misel popačili, če bi ostali le pri tej določitvi. Zadnji domet in dragoceno sporočilo kot tudi skrajni izziv njene misli je nekje drugje. Njena analiza želje po absolutno dobrem nam odpira dostop do zadnjega konflikta mislečega

Medjugorje po petih letih

Dne 24. in 25. junija letos se je izteklo pet let, odkar je v hercegovski župniji Medjugorje in po bližnjih vaseh kot strela z jasnega udarila vest, da se je v bijakoviškem zaselku Podbrdo, pravzaprav nekoliko nad njim v pobočju Crnice, šestero mladincem prikazala nebeška Gospa. Prikazovanja so se nadaljevala vsak večer okrog šeste ure na istem kraju nekaj tednov, potem so se zaradi nekaterih ovir vidci zbirali k skupni molitvi rožnega venca tu in tam, na polju, v kakem gozdičku, končno v zasebnih hišah in med molitvijo prejemali videnja in srečanja z nebeško Gospo in Njena sporočila. V januarju ali februarju leta 1982 so se vidci začeli zbirati k molitvi v pomožni zakristiji farne cerkve pred večerno sv. mašo in so se v njej »srečavali« z nebeško poslanko. Od lanskega leta, ko je mostarski škof ukinitel dovoljenje za take vrste shajanje v cerkvenem lokalni, vidci niso znali najti drugega prostora za molitvene sestanke kot v skromni stanovanjski sobici enega od frančiškanih v župnišču in tam se prikazovanja nadaljujejo (vsaj do tretjega julija tekočega meseca je to znano).

Medjugorski pojavi so pritegnili pozornost vsega sveta in jih niso zasenčile niti vesti o podobnih, zanimivih, toda krajših prikazovanjih v Kibehu Srednje Afrike, v Južni in Severni Italiji, na Japonskem, v egiptovskem Kairu.

Če pa nekatere vesti govorijo o osmih milijonih dosedanjih romarjev v petih letih, povejmo odkrito, da ta številka velja za število obiskov in ne za število oseb, ker je najmanj milijon takih romarjev, ki so bili v Medjugorju po dvakrat, po petkrat, po petnajstkrat in še več (moja malenkost petindvajsetkrat).

Letošnjaja pomlad je videla še posebno intenzivni naval tujcev na medjugorsko planoto, po-

sebnost meseca junija, ki so mu slutnje ali fantazija pripisovale kako presenečenje. V prvih junjskih dneh sem tam srečal precejšnjo skupino Kanadčanov in med njimi nečakinjo slovenskega nadškofa koadjutorja msgr. Lojzeta Ambrožiča, sina slovenskega rodu.

V tednu pete obletnice prikazovanj je bilo v Medjugorju več desetstič romarjev. To so pa bili po večini tujci. Jugoslovanov je bilo vidno manj kot ob prejšnjih obletnicah in je ta padeč posledica gospodarske krize, ki ne dovoljuje stroškov za potovanja. Res pa je tudi, da so romarja tujcev in domačinov že dve leti lepo porazdeljena na vse nedelje v letu skoraj enakomerno, v ugodnih sezonah tudi na delavniške dni. Da zvečer somašuje le deset duhovnikov, je redka izjema; po navadi jih je po dvajset, trideset, štirideset, neredkokrat po šestdeset, med njimi velikanska večina tujcev iz raznih dežel in celin.

Najstarejša vidkinja, to je Mirjana, je prišla junija dvakrat po par dni iz Sarajeva in se je spretno prikrivala javnosti. Če so moje informacije pravilne, je odkrila eno izmed desetih skrivnosti mlademu frančiškani, patru Petru, ki je bil šele pred dvema letoma nameščen v Medjugorje za kaplana in je vedno vedrega značaja. Njega so si vsi vidci skupno in prostovoljno izbrali za svojega zaupnika.

Tudi Ivanka poseduje že vseh deset obljubljenih skrivnostnih napovedi in nima več videnj. Ostali štirje so prišli do devete. Jakov je prav v dneh mojega obiska, med igranjem žoge, rekel prijatelju iz Zagreba, da se bodo prikazovanja zaključila, ko bodo vsi prejeli vseh deset skrivnosti.

Vicka je še vedno v Zagrebu bolna in začasno nima videnj. Ivan služi vojaški rok v Ljubljani. Pravijo, da v tem času ne bo imel videnj.

Doma morata delati pokoro z vsakdanjim navalom obiskovalcev le Marija in Jakov. Smilita se mi, onadva in njune družine. Krajevni dušni pastirji ne vedo, kako bi ju zavarovali pred tolikšnim in nenehnim nadlegovanjem.

Na praznik svetega Petra in Pavla me je presenetilo romanje dunajskih semeniščnikov pod vodstvom svojih predstojnikov. Zapeli so med drugim medjugorsko himno v čast Materi Božji, prvo kitico v hrvaškem izvirniku naslednje v nemškem prevodu.

Kolikšna sprememba v petih letih! Najprej v notranjih globinah človeških src. Redko je najti v Jugoslaviji človeka, ki se še posmehuje medjugorskimi pojavom ali celo podtika frančiškanih falzifikacij, inscenacij, lov za denarjem.

Cestitati gre krajevnim dušnim pastirjem in krajevni skupnosti, ki sovpadajo s farnimi mejami, da so postopno kljub težavam imenitno organizirali liturgijo, strežbo tujim duhovnikom in romarjem raznih jezikov, da so izpopolnili ozvočenje in zračenje cerkve, lepo uredili prostor okrog nje, razširili parkirni prostor, postavili okusno zunanjo razsvetljavo in še marsikaj. Tudi civilnim oblastem gre priznanje, da so spoznale in priznale neškodljivost, miroljubnost, odkritosrčnost romanj in romarjev. Danes je v medjugorskem področju dovoljeno vse tisto, česar smo vajeni na Zahodu: od prenočevanja po zasebnih hišah do vzpona na pobočje Crnice in postavljanja križev po njem itd.

Čeprav med medjugorskimi romarji mnogo ljudi ostaja na sredi poti, imamo danes že nekaj milijonov ljudi, posebno med mladino, ki vztrajno romajo proti duhovni poglobitvi in molitvi. Po mnogih deželah so v teh zadnjih treh letih vzniknile molitvene skupine v medjugorskem duhu in po medjugorskih naročilih. Vanje se vključujejo premnogi, ki sploh niso bili v Medjugorju

Stanko Žerjal

bitja z absolutnim na ravni bivanja. Ta analiza želje nam dovolj jasno pokaže, da ni nobena stvar na ravni bivanja dokončni predmet želje po absolutno dobrem, niti samo religiozno ne. »Zavedati se, da nič tega, česar se dotikamo, kar slišimo, vidimo itd., nič tega, kar si predstavljamo, nič tega, kar mislimo, ni dobro. Celotno, če mislimo na Boga, to ni dobro!« (CIII, 119). Ali: »Verovati, da nobena stvar, ki jo dosežemo, ni Bog. A verovati tudi, da je to, česar ne moremo doseči, resničnejše od tega, kar lahko dosežemo.« (CS, 222).

Religiozno je za Simone Weil kot predstava o Bogu še vedno na ravni bivanja, prav tako tudi zunanje oblike religioznosti, z izjemo zakramentalnosti. Religiozno samo je tako še vedno ujeto v zakonitost bivanja in pripada težnosti. S tem sicer ni zanikana vrednost religioznega, a je prav tako kot težnost sama le odskočna deska k absolutnemu. Česar se Simone Weil najbolj boji in v čemer vidi nevarnost najusodnejše zmete, je to, da bi katerakoli oblika vernosti same ali vezanosti na versko institucijo postala cilj želje po absolutnem in ga s tem dokončno zakrila, ker ga na ta način postavlja na raven bivajočega samega. To pa je tudi zadnji konflikt mislečega bitja v razmerju do absolutnega, konflikt, ki je nepomirljiv na ravni bivanja. Neskončna razlika med bivanjem in bitjo je ukinjena šele s smrtjo. Tako lahko šele v luči te razpetosti dojamemo zadnji do-

met miselnega izhodišča Simone Weil, ki se glasi: »Kako zelo se bistvo nujnega razlikuje od bistva dobrega.« Toda to izhodišče nima popolnoma nič skupnega več s Platonom.

Prav v tej razsežnosti mišljenja Simone Weil je treba iskati odgovor na njen spor s katolicizmom kot tudi odgovor na vprašanje, zakaj je Cerkev odrekala pravico razsojati v stvareh vere same, ki je človekova najbolj osebna drža.

Izziv njene misli je v tem, da nam odkriva neskončen prepad med bivanjem in absolutnim; v tem pogledu je šla za Nietzschejem do roba prepada, le, da se je sama vanj spustila zavestno kot v »temno noč«, ki vodi v svetlobo absolutne biti. S tem pa je njena misel v resnici najgloblji izziv religiji sami v imenu vere, ki ni več ne katoliška ne judovska, marveč vera sama.

Konec

PREVAJALČEVA PRIPOMBA

Pričujoči izbor iz spisov Simone Weil nosi naslov »Trepot in poslušnost«, ker želim s tem označiti bipolarnost temeljne duhovne držbe Simone Weil do absolutnega; do božje transcendence. Ta drža je najprej trepet pred absolutno drugačnostjo absolutnega spričo dejstva, da ga ni moč ujeti v kategorijo bivanja; a ta drža nenehnega trepeta najdeva svoje ravnovesje in izpolnitev v držbi popolne poslušnosti, ki je iskanje absolutnega v razdrobljenosti in iz-

gubljenosti bivanja, saj je absolutno v območju bivanja mogoče dojeti le v poslušnosti, ki je uresničevanje pozornosti in vere. Poslušnost nudi edino možnost, da je absolutno prisotno v človekovem bivanju.

Izbor obsega odlomke iz zapisov Simone Weil, ki so zbrani v treh knjigah »Cahiers«, v knjigi »Connaissance surnaturelle«, »Attente de Dieu« in »Écrits de Londres«. To so njena osrednja filozofska verska razmišljanja, razmišljanja o družbi, zgodovini, znanosti.

»Filozofska misel Simone Weil je bralcu težko dostopna iz dveh vzrokov. Prvič: to so nesistematična razmišljanja, ki so raztresena na več kot tisoč straneh; drugič, njen način mišljenja je bližji intuiciji kot logičnemu mišljenju, zato si misli ne sledijo po logičnem redu, kot smo ga navajeni, marveč po notranjem uvidu. Tako si velikokrat sledijo misli iz najrazličnejših področij, ki pa imajo svojo notranjo zvezo, ki jo je velikokrat treba šele iskati. Njeno izražanje je pogosto zapleteno in težko dojemljivo, saj se večkrat v istem stavku prepletajo tudi tri različne ravni mišljenja, ki jih bralec razbere šele s poglobljenim umevanjem. Jezik je zelo samosvoj in že na meji poetičnega izražanja.

Knjigo sem razdelil na poglavja z naslovi, ki služijo le lažjemu razumevanju njenega mišljenja, sicer pa se teme večinoma med seboj prepletajo.

Vili Stegu